

Pericopa Tețave - Unde a dispărut (numele lui) Moșe Rabenu (Moise)? [anul 5779]

Oricine citește cu atenție pericopa Tețave observă că numele lui Moise nu este amintit. Asta este singura pericopă din cele trei Humaș (cărți) care cuprind viața lui Moise: Exod, Leviticus, Numeri, în care nu apare numele lui Moise. Ultimul Humaș, Deutoronom, este, în fond, un discurs al lui Moise, astfel încât numele lui nu apare în câteva pericope, de vreme ce el vorbește fără a se autoprezenta. Dacă facem o mică statistică vedem că numele lui este amintit în cele trei cărți cam de 600 de ori. Dacă luăm în considerație că este vorba de 31 de pericope, rezultă că numele lui este amintit aproximativ de 20 de ori în fiecare pericopă. Oare de ce s-a omis pronunțarea numelui din pericopa noastră, acesta neapărând nici măcar odată? Dacă ne închipuim cumva că acest fapt nu are legătură cu evenimentele din pericopă ne înșelăm amarnic. Toată pericopa consistă din porunci pe care le primește Moșe și cu toate acestea Toraua se străduiește să evite pronunțarea numelui lui. Se vorbește despre el, fără ca numele să-i fie menționat.

Primul verset al pericopei începe cu: "Și tu să poruncești fiilor lui Israel să-ți aducă pentru luminător untdelemn curat de măslină bătute" (Exod 27:20). Și asta, mai ales fiindcă aceeași poruncă se repetă identic în Leviticul 24:2: "Și Domnul a vorbit lui Moșe zicând: Poruncește fiilor lui Israel să-ți aducă untdelemn curat de măslină bătute". Diferența dintre cele două fraze este aceea că, în prima, verbul este la viitor, cu pronumele personal „tu” înainte, **VeAta ואתה**, iar în al doilea este expresia obișnuită în Tora la modul imperativ, **Ṭav יצ**. În primul verset, în loc de nume este folosit prenumele personal „tu”, pe când în a doua apare, ca de obicei, numele lui.

Și tot ca de obicei, există multe comentarii și explicații ale înțelepților de-a lungul anilor. Vă vom prezenta aici câteva din cele mai cunoscute:

1. Marele comentator Baal HaTurim (Yaakov Ben Așer, Germania, sec.13-14) spune: "Nu l-a amintit pe Moise în pericopa noastră fiindcă a spus :„Șterge-mă, te rog, din cartea pe care ai scris-o!" (Exod 32:32). Blestemul unui înțelept, chiar dacă este condiționat, se împlinește". Baal HaTurim ne explică aici că atunci când Moise a coborât de pe munte și a văzut vițelul de aur pe care-l făcuseră Bnei Israel, i-a mustrat cu asprime pe artizanii vițelului de aur și s-a urcat pe munte înapoi, să-l ceară Lui Kadoș Baruch Hu să ierte poporul. El a adăugat că, dacă nu îi va ierta, mai bine să-l pedepsească și pe el, ștergându-l din cartea Lui. **Înțelepții ne învață că, deși un lider trebuie să-și asume responsabilitatea pentru faptele poporului pe care îl conduce, în nici un caz nu are voie să se expună pe el însuși blestemului, fiindcă acest blestem îl va ajunge în orice caz.** Cererea lui Moise de a fi șters din cartea Domnului în condițiile în care poporul evreu nu va fi iertat, devine pedeapsa hotărâtă de Dumnezeu pentru solicitarea lui Moise, care se îndeplinește în orice caz, fie că va fi iertat fie că nu. Asta se petrece

aici, în pericopa Tețave, în care, după cele scrise în cartea de Zohar, cap. Șir Hașirim (Cântarea Cântărilor) se arată că i s-a șters numele lui Moise tocmai din pericopa asta unde se cuvenea să apară numele lui în fiecare verset și în fiecare mițva, adică să nu se repete așa de mult.

Dispariția numelui lui Moise din această pericopă are legătură cu un principiu de halacha care spune să te reții și să nu vorbești prea mult. Opinia evreiască este să ne strunim bine cuvintele care ne ies din gură, fiindcă în caz contrar ele pot avea consecințe nefaste. Vorba este o putere spirituală adâncă care vine direct din suflet și rămâne în spațiu să-și facă efectul. În cartea Zohar, pericopa Pinhas scrie: "Un înger îndrumător se află în fața oricărui om și, din momentul în care el se înjură pe sine ... el (îngerul) îl urmărește și îi împlinește blestemul, și asta este ce a spus David: Voi pune frâu gurii mele, în timp ce este cel rău în fața mea (Psalmi 39:1)". Marea problemă cu acest comentariu este că Moise va spune blestemul numai în pericopa următoare. Chiar dacă mergem după metoda lui Rași că evenimentele din pericopa următoare, Ki Tisa, s-au petrecut înainte de Truma și Tețave, blestemul trebuia să se îndeplinească încă în pericopa Truma și nu aici.

2. În câteva Midrașim avem o altă explicație. chehuna, adică postul de mare cohen (preot) i se cuvenea lui Moise. Tocmai în pericopa noastră această funcție i s-a transmis fratelui său, Aaron, Din cauză că în această pericopă este vorba despre numirea lui Aharon ca mare cohen (preot) și despre hainele speciale a Cohanimilor, Moise prin modestia lui excepțională, s-a dat la o parte, ca să lase toată scena și gloria fratelui său mai mare, Aaron.

Aici descoperim o pagină deosebită a relațiilor între cei doi frați, Moise și Aaron. Aaron era fratele mai mare și când Dumnezeu l-a descoperit lui Moise în rug și i-a poruncit să plece în Egipt, el l-a spus că are un frate mai mare și nu se simte comod să nu-l ia în seamă. Domnul l-a răspuns într-un mod extraordinar: "Aaron Levitul, fratele tău ... îți iese în întâmpinare și când te va vedea se va bucura în inima lui" (Exod 4:14). De aici vedem că Aharon avea un caracter deosebit, el era bucuros de prezența persoanei care se afla în fața lui. El este în stare să treacă peste sentimentele personale și să se identifice cu persoana care se află în față. Așa că, în pericopa noastră, Domnul și Moise l-au răsplătit, oferindu-i toată cinstirea care i se cuvenea.

3. Poate cea mai cunoscută explicație, care se află în mai multe surse, este faptul că pericopa Tețave se citește în mare parte a anilor simpli (nu Bisecți) de Zain 7 Adar, ziua morții lui Moșe Rabenu (nu anul acesta care este un an bisect). Explicația simplă este că absența numelui lui Moșe este o aluzie la ziua morții lui, de 7 Adar. Tradiția este că ziua aceasta este și ziua nașterii lui, fiind născut și murind fix în aceeași zi, la vârsta de 120 de ani (un articol detaliat veți putea citi de 7 Adar Șeni, al doilea, peste cam o lună). Și aici, referitor la ziua nașterii, sunt înțelepți care găsesc o aluzie prin începutul pericopei "Ve Ata tețave", Și tu vei porunci. Tu, adică Moise și ăsta este și numele pericopei în unele dintre edițiile de Tora și nu numai "Tețave".

După cum putem vedea, chiar dacă numele lui Moise nu apare în această pericopă, ilustrul personaj este prezent în fiecare verset. Mi se pare adecvat să privim ca pe o concluzie ansamblul în care se petrece această pericopă. Moise primește această sarcină, de a transmite poporului poruncile, adică de a-l învăța Toraua, imediat după primirea planului Mișkanului (Tabenacolului) în Șmot/Exod cap. 25-26. Imediat după aceea i se spune "VeAta tețave", ceea ce înseamnă că după construirea Mișkanului, el, Moise va fi centrul de referință și sursa de autoritate pentru popor în general și pentru fiecare grup în particular: "Și tu, apropie la tine pe Aaron, fratele tău, și pe fii săi cu el, dintre Bnei Israel, ca să-mi fie mie Cohanim (preoți)" (Șmot/Exod 28:1); "Și tu să vorbești tuturor celor iscusiți, pe care i-am umplut de sufletul înțelepciunii și al priceperii" (Exod 28:3). [Aici avem dezvăluirea că Moise este deținătorul unui spirit superior, care se transmite atât Cohanimilor, cât și fiilor cu inimă înțeleaptă.](#)